

WYSTĘPOWANIE RAS GRZYBA *ERYSIPHE GRAMINIS* DC. F. SP. *TRITICI* MARCHAL W POLSCE W ROKU 1974

Władysław Błaszczak, Barbara Gołębiak, Hanna Przybysławska-Góldyn

Akademia Rolnicza w Poznaniu

K o m u n i k a t

W roku 1974 Instytut Ochrony Roślin AR w Poznaniu kontynuował podjęte przed kilku laty badania nad składem biologicznym grzyba *Erysiphe graminis tritici* w Polsce.

Materiał do badań stanowiły liście pszenicy porażone przez *E. graminis tritici*, przesyłane ze stacji Hodowli Roślin i Stacji Doświadczalnych Oceny Odmian. Z uzyskanych izolatów grzyba wyprowadzono kultury 1-zarodnikowe. Oznaczenie ras *E. graminis tritici* przeprowadzono w szklarni w okresie jesienno-zimowym na podstawie zestawu odmian testowych pszenicy i klucza opracowanego przez Nover [3, 4, 6].

W roku 1974 oznaczenia wykonano na 339 1-zarodnikowych kulturach grzyba, pochodzących z różnych rejonów kraju. Zidentyfikowano 33 rasy biologiczne grzyba: 0, 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 23, 26, 27, 28, 29, 31, 32, 34, 35, 39, 44, 45, 46, 47, 48 i 53. Najczęściej występującymi na ziemiach Polski w roku 1974 okazały się rasy: 4, 0, 2, 3 (tab. 1). Siedemdziesiąt sześć izolatów zidentyfikowano jako rasę 4, co stanowiło 22,8% ogólnej liczby izolatów 1-zarodnikowych, 48 izolatów oznaczono jako rasę 0 (13,9%), 47 izolatów zaliczono do rasy 2 (13,6%), a 38 do rasy 3. Dość często występowały rasy 26 i 32. Niektóre rasy jak 12, 28, 29, 31, 46 i 53 były reprezentowane tylko przez pojedyncze izolaty.

Przetestowano też 41 odmian i rodów pszenicy, badając ich reakcję na 8 wybranych ras *E. graminis tritici*: 0, 2, 3, 4, 26, 32, 47 i 48. Odporność na wszystkie użyte rasy wykazały następujące odmiany i rody pszenicy: z jarych Drabant, Kolibri, KL 23, MR 56, Sappo, z ozimych Helenka, RMO, R 2060, 338/66, 363/71, 449/70, c 1299/69. Odpornością na niektóre rasy odznaczały się następujące odmiany i rody pszenicy: Carola,

Tabela 1

Częstotliwość występowania ras *Erysiphe graminis* f. sp. *tritici* w Polsce
w roku 1974

Rasa	Liczba wystąpień	Udział w ogólnej liczbie izolatów 1-zarodnikowych (%)
4	76	22,8
0	48	13,9
2	47	13,6
3	38	11,0
26	24	7,0
32	17	5,0
1, 5, 9	po 7	po 2,1
35	6	1,8
7, 16, 18, 45	po 5	po 1,5
15	4	1,2
8, 13, 14, 20, 27, 34, 44, 48	po 3	po 0,9
17, 23, 39, 47	po 2	po 0,6
12, 28, 29, 31, 46, 53	po 1	po 0,3

P 30, P 36, Aurora, Kaukaz, M1/66, M1/687, Pol 7971-/70, S 414, Winnetou. Najbardziej agresywną rasą wobec 41 badanych odmian i rodów pszenicy okazała się rasa 4. Wysoką patogeniczność wykazała także nowo ujawniona na ziemiach Polski rasa 32. Najmniej patogeniczną okazała się rasa 3.

Według naszych badań z lat ubiegłych (1968-1972) w Polsce dominowała rasa 3. Identyfikowano ją w 30-50% badanych izolatów [1, 2]. Również według badań Ralskiego rasa ta dominowała w Polsce w latach 1969-1970 [5]. W roku 1973 częstotliwość występowania rasy 3 obniżyła się do 9,5%. Na podobnym poziomie kształtowało się występowanie tej rasy w roku 1974.

W roku 1974 nastąpił gwałtowny spadek liczebności rasy 15 (do 1,2%), która w roku 1973 była rasą dominującą (22% badanych izolatów). Wyraźnie też zmalał w roku 1974 udział rasy 1. Powyższe fakty potwierdzają znane zjawisko, że występowanie określonych ras grzyba podlega ciągłym zmianom. Po osiągnięciu pewnego maksimum nasilenia częstotliwość ich pojawu maleje.

LITERATURA

1. Błaszczak W., Skwarnecka B., Komorowska J., Fiedorow Z.: 1972, Roczn. Nauk rol., s. E z. 1, 43-50.
2. Błaszczak W., Gołębiak B.: Identyfikacja ras *Erysiphe graminis tritici* występujących na ziemiach Polski. Sprawozdania za lata 1971-1973 (nieopublikowane).

3. Leijerstam B.: 1962, 1965, Nat. Inst. for Plant Protection, Contr. 12, 279-293, Contr. 13, 171-183, Stockholm.
4. Nover I.: 1957, Phytopath. Z., 31, 85-107.
5. Ralski E., Strzembicka-Woźniak K.: 1972, Biul. IHAR, 3-4, 21-29.
6. Wolfe M.: 1965, 1967, Trans. Brit. Mycol. Soc., 48, 315-326, 50, 631-640.

*Владислав Блащак, Барбара Голэмбняк,
Ганна Пшибыславска-Голдын*

ПОЯВЛЕНИЕ РАС ГРИБА *ERYSIPHE GRAMINIS* DC F. SP. *TRITICI* MARCHAL В ПОЛЬШЕ В 1974 Г.

Резюме

В 1974 г. в Институте защиты растений Сельскохозяйственной академии в Познани испытывали 339 односпоровых культур гриба *Erysiphe graminis tritici* происходящих из разных районов Польши. Были определены 33 биологические расы гриба. Наиболее часто появлялись в 1974 г. в Польше расы 4, 0, 2 и 3.

Независимо от определения рас гриба, исследовали также реагирование 41 сортов и родов пшеницы на 8 выбранных рас *E. graminis tritici*. Устойчивыми ко всем применяемым расам гриба оказались следующие сорта: яровой пшеницы — Драбант, Колибри, КЛ 23, МР 56 и Саппо, озимой пшеницы — Геленка, РМО, Р 2060, 338/66, 363/71 и 449/70.

Władysław Błaszczak, Barbara Gołębniak, Hanna Przybyławska-Goldyn

OCCURRENCE OF THE *ERYSIPHE GRAMINIS* DC F. SP. *TRITICI* MARCHAL FUNGUS RACES IN POLAND IN 1974

Summary

In 1974 at the Institute of Plant Protection, Agricultural University in Poznań, 339 one-spore cultures of the fungus of *Erysiphe graminis tritici* originating from different Poland's regions were tested. 33 biological races of the fungus were determined. The following races occurred most frequently: 4, 0, 2 and 3.

Apart from the testing of races, also the response of 41 varieties and genera of wheat to 8 selected races of *E. graminis tritici* was investigated. Resistant to all the races used proved to be the following wheat varieties and genera: of summer wheat — Drabant, Kolibri, KL 23, MR 56 and Sappo, of winter wheat — Helenka, RMO, R 2060, 338/66, 363/71 and 449/70.